

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
ที่เป็นธรรมในธุรกิจการค้าบริการ : ศึกษาเปรียบเทียบเพื่อ
วิเคราะห์ผลกระทบต่อธุรกิจขนส่งทางทะเล

ชื่อผู้เขียน : นายโสพล วัฒนศิลป์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2543

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ สุมาลี วงษ์วิจิตร ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมที่มีต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในธุรกิจการค้าบริการ สาขาธุรกิจขนส่งทางทะเล อันเกิดจากพฤติกรรมของ บริษัทเรือต่างชาติโดยอาศัยความได้เปรียบ จากการรวมตัวกันเป็นชมรมสายการเดินเรือในรูปแบบลักษณะที่เรียกว่า Conference, Rate Agreement, Consortium หรือชื่อที่เรียกเป็นอย่างอื่น มีอำนาจเหนือตลาดในลักษณะผูกขาด ทำการกำหนดและเรียกเก็บค่าระวางตลอดจนค่าธรรมเนียมพิเศษ อาทิ ค่าภาระหน้าท่า (THC) ค่าจัดทำใบรับ-ส่งสินค้า (B/L, D/O) ที่ไม่สมเหตุสมผลและขาดความโปร่งใสซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ส่งสินค้าออกและนำเข้า ทำให้ประเทศไทยเสียดุลบริการ ตลอดจนดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศเป็นอย่างมาก

จากปัญหาดังกล่าว เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายพาณิชย์นาวีในส่วนของการรวมตัวกันเป็นชมรม ทำการกำหนดค่าระวางและค่าธรรมเนียมพิเศษมาควบคุมดูแลโดยเฉพาะ จึงมีความพยายามที่จะนำเอามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติการแข่งขันทาง

การค้า พ.ศ. 2542 มาบังคับใช้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม แต่จากการศึกษาปัญหาโครงสร้างธุรกิจพาณิชย์นาวี ตลอดจนปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้ต่อการขนส่งทางทะเลของประเทศไทย รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการควบคุมดูแลธุรกิจขนส่งทางทะเลแล้ว ปรากฏว่าไม่สามารถที่จะใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าต่อธุรกิจขนส่งทางทะเลได้ เนื่องจากการที่ประเทศไทยมีกองเรือที่มีขนาดเล็ก เก่า ไม่ทันสมัย ยังจำเป็นต้องพึ่งพาเรือต่างชาติ ประกอบกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น น่าจะเป็นผลเสียหายต่อประเทศผู้ใช้กฎหมายมากกว่าบริษัทเจ้าของเรือเสียอีก ตลอดจนประเทศต่างๆ ต่างก็ยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต่อธุรกิจขนส่งทางทะเลแทบทั้งสิ้น

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ มาบังคับใช้ให้เหมาะสมกับสถานะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ในการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ รวมทั้งเป็นการคุ้มครองผู้ส่งออกและนำเข้าอย่างแท้จริงต่อไป